

χρήματος αὐτῆς τοσαῦτα διὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίαις ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ οὗ ἐπάλαισιν οἱ ἀτρόμητοι αὐτῆς ναῦται, Τομπάζης, Μικούλης, Τσαμχδός, οἱ τοσοῦτον τρόμον ἐνσπείραντες εἰς τοὺς Τούρκους πλοιάρχους, ἔπραξεν, ἔβλεπεν ἤδη ἑαυτὴν ἀπειλουμένην διὰ τῶν φρικωδεστέρων ἀντεκδικήσεων.

(Ἐπεται συνέχεια)

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

Μετὰ δύο μῆνας αἱ θύραι τῆς ἐν Παρισίοις παγκοσμίου Ἐκθέσεως ἔσονται ἠνεωγμέναι, ὀλίγιστα δὲ ὑπολείπονται ἀκόμῃ ἐργασίαι ὅπως ὁ ἀπέραντος αὐτὸς ὀργανισμὸς συμπληρωθῇ καθ' ἀπάσας αὐτοῦ τὰς ἀμετρήτους λεπτομερείας. Ὡστε δύναται τις καὶ ἀπὸ τοῦδε νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα καὶ νὰ κρίνῃ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν θέλει ἐμποιήσῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ Παγκόσμιος Ἐκθεσις ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς.

Ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἔσεται ὑπέρπυκα καταπληκτική. Ἡ παγκόσμιος τοῦ 1889 Ἐκθεσις θὰ ἀποτελέσῃ τὴν κορωνίδα τῶν μεγάλων διανοητικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἔργων τοῦ 19ου αἰῶνος, ἔσεται δὲ ὁ καλλίτερος πανηγυρικός τῆς μεγάλης ἐκείνης Ἐπαναστάσεως, ἥς ὑπερήφανος ἡ δημοκρατουμένη Γαλλία πανηγυρίζει τὴν ἐκατονταετηρίδα. Εἰς μάτην οἱ τῶν κκιῶν μάντιες, εὐτυχῶς ὀλίγοι, ἐξέφερον δισταγμοὺς περὶ τῆς ἐπιτυχίαις τῆς μεγάλης ταύτης Γαλλικῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις θέλει λαμπρύνει τὴν ἐκατονταετηρίδα τοῦ ἐνδοξοῦ 1789, ἣν Ἀκαδημαϊκὸς τιστὸς οὐδίκως ἐμυκτήρισεν. Ἡ βιομηχανικὴ κυψέλη εἰργάσθητόσον καλῶς, τόσον δραστηρίως, ὥστε, ὡς ἐκ θαύματος, ἐπὶ τοῦ ἀπέραντου πεδίου τοῦ Ἄρεως ἐξέφύτρωσεν ὁλόκληρος πόλις καὶ μετεμορφώθη εἰς ἀπειρίαν θαυμασίων χάρις εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν τοῦ σοφοῦ Γεωργίου Βερζέρ, γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ἔργων τῆς

παγκοσμίου ταύτης Ἐκθέσεως.

Εἰπόμεν δὲ εὐθὺς ἀρχόμενοι ὅτι τὸν προεξέχοντα χαρακτήρα τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὑπὸ οἰκοδομικὴν ἔποψιν, ἀποτελεῖ τὸ κολοσσιαῖον μέρος, ὅπερ ἔλαβεν ἐν αὐτῇ ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία. Καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ Ἐκθεσις τοῦ 1889 θέλει παρουσιάσῃ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τὸν καταπληκτικὸν θρίαμβον τοῦ σιδήρου ἐν τῇ νεωτέρᾳ οἰκοδομικῇ. Ὁ περιβόητος σιδηροῦς πύργος τοῦ Ἐϊφφελ, ὕψους 300 μέτρων, ὁ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἐκθέσεως ὑψούμενος εἰς τὸ ἀχανές, δι' ὃν ἐδαπανήθησαν περὶ τὰ 7. 000. 000 χιλιογράμμων σιδήρου, καὶ ἡ μεγάλη ἐκείνη σιδηροπαγὴς στοὰ τῶν Μηχανῶν θέλουσι καταδείξει εἰς ποῖον βαθμὸν τελειότητος ἔφθασεν ἡ μηχανικὴ ἐπιστήμη, καὶ ἔσονται δύο μεγαλοπρεπῆ περὶδείγματα τοῦ τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος διὰ τοῦ σιδήρου ὑπὸ ἔποψιν γιγαντιαίων οἰκοδομημάτων, παρουσιάζοντων ἐν ταύτῳ πάσας τὰς ἀρετὰς τῆς στερεότητος, τῆς ἐλαφρότητος καὶ αὐτῆς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς κομψότητος καὶ χάριτος.

Ἐν τῇ ταχείᾳ ταύτῃ ἐπιθεωρήσει τῶν ἔργων τῆς Οἰκοδομῆς τῆς Ἐκθέσεως, ὡς διὰ μαγείας ἐξελεύσῃ ἐκ τοῦ ξηροῦ πρὶν ἐδάφους τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, θέλομεν ποιήσῃ ἔναρξιν ἀπὸ τῆς Στοᾶς τῶν Μηχανῶν, ἥτις μετὰ τοῦ γιγαντιαίου Πύργου τοῦ Ἐϊφφελ ἔσονται τὰ δύο μέγала ἐπιτυχῇ καὶ θαυμάσια ἔργα τῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1889.

Τὸ Μέγαρον τῶν Μηχανῶν, ὑψούμενον ἀπέναντι τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς, καὶ κατέχον ὅλον τὸ μῆκος τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, εἶνε ἀπέραντον οἰκοδόμημα σιδηροῦν, καλύπτον ἐπιφάνειαν πέντε περὶπου ἑκταρίων, ἥτοι 50.000 τετραγ. μέτρων, χωρὶς οὐδ' ἐν ἐσωτερικῇ ἐστῆριγμα νὰ ὑποβασταζῇ τὸν κολοσσιαῖον αὐτοῦ σιδηροῦν θόλον. Τὸ ὕψος τοῦ εἶνε 45 μέτρων, ὃ ἐστὶ, ἡ ἐν Παρισίοις στήλη τῆς Βανδώμης εὐκόλως εἰσέρχεται ἐντὸς αὐτοῦ. Διὰ νὰ δώσωμεν δὲ ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν τεραστίων διαστάσεων τοῦ εἰ-

κοδομήματος τούτου, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν, ὅτι τὸ Μέγαρον τῆς Βιομηχανίας (Palais d' Industrie), τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε δὲ καὶ μικρόν, θὰ εἶχε τόπον ὅπως χωρέσῃ ἐντὸς τῆς Στοᾶς ταύτης τῶν Μηχανῶν. Παρόμοιον ἔργον οὐδέποτε μέχρι τοῦδε συνετελέσθη.

Ἡ σιδηρὰ σύμπηξις αὐτῆς περιλαμβάνει εἰκοσι ψαλίδας σκέπης ἐκ χάλυβος, ὧν αἱ διαστάσεις ὑπερβαίνουν ὅλας τὰς τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν μεγάλων ψαλίδων· διότι, τῷ ὄντι, τὸ ἀνοιγμὰ των δὲν εἶνε ἕλασσον τῶν 110 μέτρων, ἐν ᾧ τὸ μέγα τόξον τῆς σκεπῆς τοῦ ἐν Λονδίῳ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Ἀγ. Παγκρατίου, τὸ μεγαλύτερον τοῦ εἶδους τούτου, δὲν μετρεῖ παρὰ 73 μέτρα. Στηριζόμεναι δὲ αἱ γιγάντιοι αὗται ψαλίδες ἐπὶ στερεῶν βάθρων λιθοκτίστων ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ἔχουσι τοῦτο τὸ ἰδιόζον, ὅτι, ἀντὶ νὰ πλατύνωνται ὅσῳ χωρεῖσι πρὸς τὴν βάσιν των, ὅπως κατέχωσι μείζονα ἐπιφάνειαν στηρίξεως, τὸν ἀντίον λεπτύνονται ἀποτόμως καὶ στηρίζονται μόνις διὰ μικρῶν σχετικῶς σημείων ἐπὶ τῶν ἐκ χυτοσιδήρου κρηπίδων, αἵτινες ὑποβάστανται τὰ ὑποκείμενα τοιχώματα. Καὶ ὁμῶς τὰ σημεῖα ταῦτα παρέχουσι τὴν αὐτὴν ἀσφαλῆ στερεότητα, ἣν καὶ οἱ συνήθεις κανόνες τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μεταλλικοῦ τούτου σκελετοῦ εἰργάσθησαν ἐξ ἡμίσεος δύο ἐκ τῶν πρωτίστων Γαλλικῶν Ἑταιριῶν, ὧν ἐκάστη ἐχρήσατο ἰδιαιτέρῳ συστήματι εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν κολοσσικῶν αὐτῶν σιδηρῶν δοκῶν τῆς σκεπῆς. Ἡ περιγραφή των δύο αὐτῶν μεθόδων ἀπικτεῖ γνώσεις ἰδιαιτέρως καὶ ἔκτασιν ὑπερβαίνουσιν τὴν περὶ τὴν σύντομον ἐπιθεώρησιν. Ἀρκούμεθα νὰ σημειώσωμεν μόνον ὅτι ἡ μεγάλη κεντρικὴ στοὰ τοῦ Μεγάρου τῶν Μηχανῶν ἀπερρόφησεν ὅλην 7.500.000 χιλιogramμων σιδήρου!

Ἐκτὸς τῆς κεντρικῆς τρύτης στοᾶς, τὸ Μέγαρον τῶν Μηχανῶν περιλαμβάνει δύο πλαγίως στοὰς παρουσιαζούσας πρώτην ὁροφὴν, ἥτις ἐξακολουθεῖ ὁμοίως εἰς τὰς

δύο ἐσχατιὰς ἐν σχήματι ἐξεδρῶν ὑποβασταζομένων ὑπὸ κιόνων. Προσθετέον ὅτι τὰ μὲν χαμηλότερα μέρη τῆς μεγάλης στοᾶς ἔχουσι τὴν σκεπὴν ἐκ ψευδαργύρου· ὅλον δὲ τὸ ἐπίλοιπον μέρος αὐτῆς εἶνε σκεπασμένον μὲ αὐλακωτὴν ὕalon (strié), εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀπέραντος αὐτὴ χωρητικότης νὰ ἔχῃ ἀπλετον φῶς. Ἡ ἐσωτερικὴ δὲ διακόσμησης τῶν κατωτέρων μερῶν τοῦ στεγάσματος παρουσιάζει τὰ ἐμβλήματα τῶν γαλλικῶν ἐπαρχιῶν, τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν κυριωτέρων ξένων πόλεων.

Ἐντὸς τοῦ ἀπεράντου τούτου χώρου θέλουσι κινεῖσθαι αἱ πλέον ποικίλαι καὶ περίπλοκοι μηχαναί, κολοσσικαὶ καὶ αὐταὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν δύναμιν. Ἐναὐτῇ θὰ στρέφηται ἡ ἑλιξ τρισεγγίστου ἀτμοπλοίου κινουμένη ὑπὸ μηχανῆς 3.000 ἰππων δυνάμεως. Ἐν αὐτῇ πλήρες νηματοποιεῖον θὰ στρέφῃ τὰς ἀτράκτους τοῦ ἔτι πορρωτέρῳ ζαχαροπλαστεῖον θέλει λειτουργεῖ μὲ ὅλας τὰς συσκευὰς τοῦ γιγάντιου δὲ μετατροπεύς Βέσσεμερ θὰ χύνη σπινθηρολῶντας χειμάρρους χυτοχάλυβος. Πάν ὃ, τι οἱ ἐπιστήμονες, οἱ μηχανικοὶ τοῦ κόσμου, οἱ χημικοὶ, οἱ οἰκοδόμοι συνεδύσαν τὸ πλεόν ἐντελές, θέλει λειτουργήσῃ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐκθέσει, ὡς νὰ ἦτο ἐν τῷ ἰδίῳ ἐργοστάσιῳ. Καὶ διὰ νὰ δύναται τὸ κοινὸν νὰ βλέπῃ ὅλα αὐτὰ εὐκόλως, θὰ ὑπάρχῃ ἀνωθεν ὅλων τῶν μηχανῶν αὐτῶν γέφυρα κινητὴ, ἥτις θὰ διατρέχῃ βραδέως, ἀλλ' ἀκινδύνως, τὸ Μέγαρον τῶν Μηχανῶν καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μήκος. Οὕτως οἱ κύριοι ἐπισκέπται, καθήμενοι ἐν ἀνέσει, θέλουσιν κόμνει τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν τελειότερων συσκευῶν καὶ μηχανῶν τῆς νεωτέρας βιομηχανίας καὶ θὰ ἐπισκέπτωνται δι' ἐνὸς βλέμματος ὅλα τὰ ἐργοστάσια.

Δύο ἕτερα ἐκ μετάλλου μεγάλα οἰκοδομήματα, καίτοι ὀλιγώτερον τῆς Μεγάλης Στοᾶς σπουδαῖα, θέλουσιν ἐφελκύσει τὴν προσοχὴν τῶν ἐπισκεπτῶν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κατασκευῆς των. Ταῦτα εἶνε τὸ Μέγαρον τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τὸ ἄντικρυ αὐτοῦ Μέγαρον

τῶν Ἐλευθέρων Τεχνῶν (Arts. Liberaux), ἅτινα κείμενα παρὰλλήλως ἐκατέρωθεν τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως, κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ σχεδίου, θέλουσι δὲ ἀποτελεῖ κομψὸν ἔμα καὶ μεγαλοπρεπὲς σύνολον, ἀντιμέτωπα ὄντα καὶ χωριζόμενα μόνον διὰ κήπων καὶ ἀνθῶνων, οἵτινες γραφικώτατοι θέλουσιν ἐκτείνεσθαι ἐφ' ὅλου τοῦ κεντρικοῦ διαστήματος τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως.

Ἐκαστον τῶν δύο αὐτῶν οἰκοδομημάτων συγκροτεῖται ἐκ δύο μεγάλων στοῶν, πλάτους 50 μέτρων, συνδεομένων δι' αἰθούσης τετραγώνου, ἧς ὁ τεράστιος θόλος ἔχει 56 μέτρων ὕψος!

Ἡ δυσκολωτάτη, τῇ ἀληθείᾳ, κατεσκευηθὼν τοιαύτης σπουδαιότητος θὰ ἐθεωρεῖτο πρό τινα ἐτῶν ὡς ἔργον κολοσιαιῶν, ἀπαιτοῦν παντοειδῆς προφυλάξεις καὶ χρονοτριβᾶς. Μήπως ἡ γεινίαισις τοῦ ὑψίστου σιδηροῦ πύργου τοῦ Ἐἰφφελ ἐπέδρασεν εἰς τοῦτο; ἢ μήπως εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν προόδων τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος; Οἱ Γάλλοι μηχανικοὶ καὶ ἀρχιτέκτονες ἐθεώρησαν ὡς παιδιὰν τὴν τεραττίαν ταύτην ἐργασίαν. Τὴν ἔφερον εἰς πέρας ἐν διαστήματι 5 περὶπου μηνῶν, μετὰ βεβαιότητος καὶ ἀπλότητος ἀνυψοῦντες διὰ μιᾶς τοὺς μονοκομμάτους τῶν γωνιῶν κίονας, 30 μέτρων ὕψους καὶ ῥίπτοντες διὰ μιᾶς ἐπ' αὐτῶν τὰ πολυπρᾶ ἐκεῖνα τόξα τὰ ὑποβαστάζοντα τὸν φιβερόν θόλον. Οὔτε χρόνος, οὔτε βραδύτητες, οὔτε τυχαῖα συμβάντα ἐπέδρασαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τεραστίου αὐτοῦ σιδηροῦ οἰκοδομήματος, οὐ ἡ θέα εἶνε πράγματι ἐπιβλητική.

Ἀς μνημονεύσωμεν ἤδη τοῦ μεγάλου θόλου (dôme), ὅστις ὑψοῦται εἰς τὴν εἰσόδον τῆς στοᾶς τῆς προωρισμένης διὰ τὰς Διαφόρους Βιομηχανίας (Industries diverses). Ὁ νημιόμοιος οὗτος θόλος, ὁ ἀντικρύζων σθερρὸς τὸν Πύργον τοῦ Ἐἰφφελ πρὸς τὸ μέρος τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς, δεσπόζει εἰς ὕψος 70 μέτρων ὅλου τούτου τοῦ μέρους τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως καὶ διὰ τοῦ καταπληκτικοῦ

αὐτοῦ ὄγκου ἐμποιεῖ ὠραιστάτην ἐντύπωσιν καὶ ὑπερηφάνως ἀντιμετωπίζει τὸν σιδηροῦν γίγαντα, ὅστις ἵσταται εἰς τὴν ἑτέραν ἐσχατιὰν τῆς Ἐκθέσεως. Ἀλλως ὁ πύργος χάρις εἰς τὴν λεπτότητα αὐτοῦ, ὑπερβαίνουσαν πᾶσαν προσδοκίαν, δὲν ἐκμηδενίζει τὰ ἄλλα οἰκοδομήματα τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἀνεγερθέντος καὶ ὦν τὰ ἐξέχοντα μέρη κείμενα ἀρκετὰ μακρὰν ἀλλήλων, τηροῦσιν ἐντελῶς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν ἀξίαν.

Αἱ στοαὶ τῶν Διαφόρων Βιομηχανιῶν αἱ κατέχουσιν ὅλον τὸ μεταξὺ τοῦ Μεγάρου τῶν Μηχανῶν καὶ τοῦ κεντρικοῦ κήπου διάστημα, ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο τμήματα, ὧν ἕκαστον περιλαμβάνει ἑπτὰ στοὰς, αἵτινες πάλιν ὑποδιαιροῦνται εἰς τόσας αἰθούσας προωρισμένας διὰ τὰς διαφόρους κλάσεις, ὧν ἤρξαντο τοποθετούμενα ἐκεῖ τὰ ἐκθέματα τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας.

Μεταξὺ τοῦ Μεγάρου τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τῶν ἀνωτέρω στοῶν ἐτοποθετήθησαν τὸ τμήμα τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ τὸ τμήμα τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τὸ ὁποῖον, ἀν κρίνη τις ἐκ τοῦ μεγίστου χώρου, ὃν κατέχει, θέλει παρουσιάσει σημαντικὴν σπουδαιότητα.

Τὸ Ῥωσσικὸν τμήμα κατέλαβε χώρον 75 μέτρων μήκους, σχηματίζον εἶδος τι προδόμου ἢ στοᾶς ὁδηγούσης εἰς τὴν Ἐκθεσιν τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς.

Αἱ αἰθούσαι αἱ προωρισμέναι εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλβετίας εἰσὶν ἐπίσης πολὺ εὐρύχωροι καὶ ἀποδεικνύουσι τὸ σπουδαιότατον μέρος, ὃ τὰ βιομηχανικὰ ταῦτα Ἔθνη θέλουσι λάβει εἰς τὴν Παγκόσμιον ταύτην Ἐκθεσιν.

Ἐκτὸς τοῦ κυρίου συμπλέγματος τοῦ ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Μεγάρου τῶν Μηχανῶν, τῶν Στοῶν τῆς Βιομηχανίας, τῶν Μεγάρων τῶν Καλῶν καὶ Ἐλευθέρων τεχνῶν, εὐρίσκονται εἴτε ἐντὸς τῶν κήπων τῶν ἐκτεινομένων περὶ τὸν πύργου Ἐἰφφελ, εἴτε ἐπὶ ὅλης τῆς παρὰ τὸν Σηκου-

άναν έκτάσεως πολυάριθμα κτίρια, μεγάλα καὶ μικρά, ποικίλα τὸν ρυθμὸν καὶ τὴν ὕλην, ἀνήκοντα εἰς τὰ διάφορα τοῦ κόσμου Ἔθνη καὶ παριστῶντα ὅλας τὰς ἀρχιτεκτονικὰς τῶν παρελθόντων χρόνων, ὡς καὶ τῶν νεωτέρων.

Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου τῆς Ἐκθέσεως ἐκτείνεται σειρὰ ὁλόκληρος Ἑλβετικῶν καλυθῶν (chalets), ἱλαφρῶν καὶ κομψῶν περιπτέρων, μικροσκοπικῶν ἀνγκτόρων, ἐν οἷς ἐκτεθῆσονται τὰ προϊόντα τοῦ Μαρόκκου, Ἰαπωνίας, Περσίας, τοῦ Σιὰμ, Σερβίας, Ἑλλάδος, Βραζιλίας, Γουατεμάλας, Κολομβίας κλπ. κλπ. Μεταξὺ ὧν αὐτῶν τῶν περιέργων οἰκοδομημάτων, τῶν τόσῳ ποικιλομόρφων ἀξιοπαρατήρητον πρὸ πάντων εἶνε χαριέστατον μικρὸν ἀνάκτορον, ἀνήκον εἰς τὴν Βολιβίαν, τὸ ὁποῖον τεθειμένον εἰς τοὺς πόδας τῶν σπηλῶν τοῦ πύργου Ἑϊφφελ, ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν περιεργωτάτην καὶ καθιστᾷ ἔτι καταδήλους τὰς γιγαντιαίας διαστάσεις τοῦ ἐκ 300 μέτρων ὕψους κολλοσιαίου ἔργου.

Ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους εἰσὶ τοποθετημένα κτίρια προωρισμένα δι' εἰδικὰς Ἐκθέσεις, ὁποῖαι αἱ τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων, παραπλησίως τοῦ Περιπτέρου τοῦ Τύπου, τοῦ τόσον κομψὴν ἔχοντος τὴν ἀποψιν, ὥστε νὰ θεωρῆται ὡς τὸ καλλιτεχνικὸν κειμήλιον τῆς Ἐκθέσεως, περιέχον πολυαριθμούς αἰθούσας, λέσχην, ἐστιατόριον, ταχυδρομεῖον, τηλεγράφους καὶ τηλεφῶνα, πάντα ὅσα χρειάζονται διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ἀνταποκρίσεις τῶν δημοσιογράφων, ὅσοι θέλουν ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκθεσιν.

Τέλος κατὰ μῆκος τῆς κρηπίδος τοῦ ποταμοῦ εἶνε παρατεταγμένη σειρὰ οἰκοδομῶν προωρισμένων διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς κατοικίας τοῦ Ἀνθρώπου, καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἀπὸ τῆς ἐμφάνισσος τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς. Ἐκεῖ βλέπει τις ὅλους τοὺς τύπους τῆς ἀνθρωπίνης κατοικίας ἀπὸ τῶν ἀγρίων βράχων καὶ σπηλαίων ὥτινες ἐκάλυπτον τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους μέχρι τῶν ἀρχιτεκτο-

νικῶν τελειοποιήσεων τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἡ ἀναδρομικὴ αὕτη Ἐκθεσις ἔσεται θεσκιῶς ἐν τῶν περιεργωτέρων ἀντικειμένων τῆς Ἐκθέσεως καὶ τιμᾷ τοὺς διευθύναντας τὴν κατάρτισιν αὐτῶν. Ἐπίσης ἐνδιαφέρουσαι εἰσὶν καὶ κιάπεραντοι στοαῖαι προωρισμέναι διὰ τὴν Γεωργικὴν Ἐκθεσιν καὶ ἔχουσαι προσηρητημένα περίπτερα, ἐν οἷς θὰ δοκιμαζῶνται αἰδιάφοροι θρεπτικαὶ οὐσαί.

Ἐκείθεν τοῦ Σηκουάνα, εἰς τοὺς ἀπερᾶντους κήπους τοῦ Τρυκαδέρου ἐτοποθετήθη λαμπρὰ ἔκθεσις ἀνθῶν καὶ φυτῶν, ἐν ἧ ἡ Ὁλλανδία καὶ ἡ Ἰαπωνία θέλουσιν ἐπιδείξει τὰ διάσημα προϊόντα τῆς χλωρίδος των. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τέλους ἀναφέρωμεν τὴν Στρατιωτικὴν Ἐκθεσιν ἡ μερίμνη τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Πολέμου καταρτιζομένην καὶ τὸ μέγαρον τῆς Ὑγιεινῆς, θὰ ἔχωμεν συμπληρώσει πᾶν ὅ, τι εἴχομεν νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς Ἐκθέσεως ταύτης ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς διατάξεως τῶν οἰκοδομημάτων τῆς, τῶν τόσῳ θαυμασίως ἐπιτελεσθέντων χάρις εἰς τὸν ἀκμάτεον ζῆλον τῶν κ. κ. Ἀλφᾶντ καὶ Βερζιέρ, γενικῶν διευθυντῶν τῶν ἔργων τῆς Ἐκθέσεως, ἧτις οὕτως ἔσεται ἐτοιμὴ ν' ἀνοίξῃ τὰς πύλας τῆς τὴν 5ην προσεχέως Μαΐου. Τότε ὅλοι οἱ ἀπανταχόθεν τῆς γῆς ἐπιστρωθεισόμενοι ἐπισκέπται θέλουσιν ἐπικροτήσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς.

Περιορίζομεν ἐνταῦθα τὴν σύντομον ταύτην σκιαγραφίαν τοῦ μεγάλου ἔργου, ὅπερ ἔσεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἐκασχολήσεως πάντων ὧν ἔθνων κατὰ τὸ προσεχές θέρος. Οὐδεὶς πλέον ἀμφιβάλλει περὶ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας του. Ἡ δημοκρατουμένη Γαλλία βεβηκία ὅτι ἐργάζεται ἀπ᾿ ἔτι ὑπὲρ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡσυχίας τῆς ἀνθρωπότητος, θέλει ἐπιδείξει μετὰ δικαίως ὑπερηφανείας εἰς τὸν κόσμον σύμπαντα τί εἰς διάστημα ἐνὸς αἰῶνος κατώρθεσε διὰ τῆς προόδου τῆς πικιδείας, διὰ τοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἔρωτος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.

Ἐν Πάτραις 5 Μαρτίου 1889

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Κ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ